

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 131
collegevergadering d.d. 31 oktober 2023
programma Circulaire en duurzame hoofdstad
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 54782
team RGPMAN
steller P.A.B. Joosten
telefoonnummer +31 77 3596558
e-mail t.joosten@venlo.nl
datum 20 september 2023
bijlage(n)
datum verzonden

Onderwerp

Subsidiebeschikking Interreg VI project Healthy Building Movement

- 1 NOV. 2023

Kennisnemen van

Met deze brief informeren wij u over het Interreg VI Deutschland - Nederland project Healthy Building Movement. Er is, namens alle partners, voor dit project een subsidieaanvraag ingediend die door de Euregionale stuurgroep van 15 mei 2023 positief is beoordeeld en door het Interreg VI programma Deutschland - Nederland is op 6 juli 2023 een subsidiebeschikking afgegeven. Doel van het HBM project is het gecreëerde bewustzijn voor het actuele thema "gezonde gebouwen" daadwerkelijk praktisch toepasbaar en in de praktijk te brengen. Samen met de partners Maastricht University, Technische Universiteit Eindhoven, Uni-Klinik Aachen als onderdeel van de Universiteit RWTH Aachen, C2CExpoLAB, Bluehub, Resscore Düren, Wirtschaftsförderungs-gesellschaft Mönchengladbach, Krefeld-Business en Wirtschaftsförderungs-gesellschaft Kreis Viersen is het nu zaak uitvoering te geven aan het project. Hierbij neemt Venlo de rol van Leadpartner, en daarmee de overall projectleiding, voor zijn rekening.

Aanleiding van

Tussen 2017 en 2022 is het Interreg Va project Healthy Building Network (HBN) uitgevoerd. Het betrof hierbij een grensoverschrijdend project van de Euregio rhein-maas-nord wat zich richtte op het creëren van bewustzijn ten aanzien van de effecten van het thema gezondheid in gebouwen. Aanleiding voor het project is de enorme aandacht voor het stadskantoor van onze gemeente geweest waarbij het thema gezondheid en welbehagen belangrijke uitgangspunten bij het ontwerp- en bouwproces waren. Het stadskantoor was één van de eerste gebouwen in Europa waar het thema duurzaamheid in relatie met het thema gezondheid is gebracht en heeft daardoor enorm veel aandacht gekregen. Hierdoor werd duidelijk dat gezondheid in gebouwen een thema is dat in feite iedereen raakt en waarover ook inspiratie en identificatie ontstaat. Met 9 partners uit de Euregio geeft Venlo met het grensoverschrijdende Healthy Building Movement project, mede op verzoek van het Interreg-programmamanagement, een vervolg aan dit succesvolle project dat eind vorig jaar is afgerond.

Circulaire duurzame hoofdstad

De afgelopen jaren heeft Venlo een onderscheidend profiel ontwikkeld op het gebied van circulariteit. Het resultaat hiervan zijn unieke gebouwen waarin energie, klimaat en grondstoffengebruik geïntegreerd zijn met winst voor de gebruiker op het gebied van exploitatie, gezondheid en binnenklimaat. Tot op de dag van vandaag staan Venlose projecten (internationaal) in de belangstelling. Bijvoorbeeld ons stadskantoor, de Zuidstroom en Gymzaal Hoogstraat. Ook projecten in de buitenruimte, zoals de rotonde van morgen, spreken tot de verbeelding. Wekelijks ontvangen we verzoeken voor rondleidingen door het stadskantoor en verzorgen we lezingen en workshops om een breder publiek te inspireren.

Om zicht te krijgen op het effect van de toepassing van circulariteit heeft Venlo onderzoek laten verrichten naar het rendement van circulaire keuzes voor projecten en de stad. De conclusies zijn positief en aanleiding om een rekenmodel te ontwikkelen waarin bouw- en infraprojecten doorgerekend kunnen worden en inzichtelijk wordt wat de voordelen zijn van circulair boven lineair ontwikkelen. Dit model stelt Venlo eveneens beschikbaar aan de markt om te bevorderen dat ook andere partijen een slimme keuze kunnen maken waardoor de circulaire economie een impuls krijgt. Op landelijk niveau maakt Venlo deel uit van de koplopers-groep circulair gemeenten om richting rijksoverheid advies te geven over op welke wijze het landelijke beleid beter bij kan dragen aan de doelstelling van een volledig circulaire economie in 2050.

Het project Healthy Building Movement past in de ambitie van Venlo om een onderscheidende gemeente te zijn op het gebied van circulariteit waarbij een verbinding met het thema gezondheid wordt gelegd. Binnen iedere (gebieds)ontwikkeling zoeken we naar maximaal haalbare kansen voor circulaire innovatie naar voorbeeld van het stadskantoor.

Kernboodschap

In de uitvoering is het Healthy Building Movement project verdeeld in zeven werkpakketten. Voor elk werkpakket is een partner aangewezen als werkpakketleider en naar gelang de expertise zijn partners actief in diverse werkpakketten. Als werkpakketleider van WP7 (leadpartner) wordt Venlo geacht uitvoering te geven aan het overall projectmanagement. Mede op verzoek van Euregio Euregio rhein-maas-nord en de steden Mönchengladbach, Krefeld en Kreis Viersen neemt Venlo als leadpartner mede het voortouw voor dit project. Reden hiervoor is dat Venlo binnen de Euregio maar ook ver daarbuiten als frontrunner op het gebied van gezonde gebouwen gezien wordt. Dit mede als gevolg van de realisatie van projecten als het stadskantoor en basisschool de Zuidstroom in Venlo-Zuid maar ook recentelijk gezien de betrokkenheid bij de "Gezondste Regio Noord-Limburg" en het succesvolle verloop van het Healthy building Network project.

Naast de positieve aandacht die de rol van leadpartner met zich meebrengt en die de positie van Venlo in de Euregio versterkt is het wenselijk dat de deelname van Venlo aan het project ook

Raadsinformatiebrief

bestaande inhoudelijke programmadoelen van de gemeente ondersteunt. Hierbij ligt voor de gemeente Venlo de focus op 2 aspecten:

1. Ontwikkeling van richtlijnen ten behoeve van de realisatie van gezonde schoolgebouwen als onderdeel van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en
2. De verdere versterking van de grensoverschrijdende relaties met Duitsland (in het bijzonder Niederrhein, NRW) en het verder profileren van de gemeente als innovatie en kwaliteitsstad.

Gezonde woningen school- en bedrijfsgebouwen;

Deelname betekent, naast een verdere profilering als innovatieve gemeente in binnen- en buitenland, voor Venlo ook dat binnen dit project in samenwerking met 3 universiteiten en het aanwezige kennisnetwerk de gemeente ondersteund wordt bij het ontwikkelen nieuwbouw- en renovatieplannen gericht op het bereiken van gezondheidswinst door circulaire ontwerpprincipes en materialisatie. De komende jaren staan in Venlo grootschalige gebiedsontwikkelingen op de planning waarin circulariteit en gezondheid een onderscheidend thema vormen en een gerichte bijdrage geleverd wordt in de realisatie van de gezondste regio. De ervaringen die opgedaan zijn in het stadskantoor en de kennis die in het Healthy Building Movement netwerk al aanwezig is en wordt opgedaan zal ingezet worden om op grotere schaal resultaten te boeken. Naast de gerichtheid op woon- en werklocaties is er bijzondere aandacht voor schoolgebouwen. Door middel van pilots binnen Venlose schoolgebouwen zullen concepten verder worden uitgewerkt en toegepast. Het uiteindelijke resultaat en de effecten van het renovatieplan op het gebied van energietransitie, circulariteit en gezondheid wordt vervolgens via de nieuw te ontwikkelen scoringsmodule gemeten. Daarmee wordt het dus mogelijk in Venlo aantoonbaar circulaire, CO₂-neutrale en tegelijkertijd gezondere (school)gebouwen te realiseren. Hiermee wordt niet alleen invulling gegeven aan de ambities vanuit het programma duurzaamheid van de gemeente maar wordt ook nieuwe kennis binnen de gemeentelijke organisatie opgebouwd die vervolgens bij andere projecten toegepast kan worden.

Internationale profilering en bevorderen grensoverschrijdende samenwerking;

Effect van het participeren in dit project als leadpartner maar ook als inhoudelijk partner is dat de gemeente onderdeel is van een groot grensoverschrijdend netwerk dat in de Euregio inmiddels zeer bekend is. De gemeente Venlo heeft zich hierdoor in de afgelopen jaren al een toonaangevende positie verworven op het gebied van gezond en circulair bouwen. Deze positie en profilering wordt door de deelname aan het HBM project als leadpartner verder versterkt. De gemeente krijgt door haar participatie in het project veel mogelijkheden op evenementen, bijeenkomsten, publicaties, etc. zich als bestuur, organisatie en als gemeente, als innovatieve gemeente/organisatie internationaal te profileren. Juist als grensstad is de samenwerking met Duitsland enorm belangrijk en tegelijkertijd maakt deze samenwerking met Duitse partners het mogelijk Venlo gemakkelijker bij overheden in Maastricht, Den Haag, Düsseldorf en Brussel te positioneren. Daarmee draagt deelname aan het HBM project in belangrijke mate bij aan het invulling geven aan de ambities zoals geformuleerd in het programma Grenzeloos Venlo.

Communicatie

Raadsinformatiebrief

Het HBM project kan voor de gemeente Venlo zeer veel positieve aandacht opleveren. Gezonde gebouwen is mede door de recente Covid-19 pandemie actueler dan ooit met als resultaat dat er veel politieke maar vooral ook maatschappelijke belangstelling voor het thema is. Het project neemt zelf binnen werkpakket 5 (WP5) actief de communicatie ter hand. In de verschillende fasen van het project zijn er momenten en evenementen waar de gemeente een podium kan hebben.

Vervolgprocedure raad

Om u als raad van meer gedetailleerde informatie te voorzien en dieper op het thema circulariteit in te gaan zullen we uw raad als vervolg op deze raadsinformatiebrief in Q1 van 2024 in een themabijeenkomst verder interactief informeren over het project en de circulaire ambities van Venlo. Deelname in dit project draagt bij in de uitvoering van de opgave die u ons heeft meegegeven om te werken aan een doorontwikkeling en toekomstbestendig maken van onze leefomgeving. Daarnaast geven we uitvoering aan de opdracht om Venlo als innovatieve en kwaliteitsstad te positioneren. De voortgang van dit project wordt binnen de reguliere planning en control momenten verantwoord.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Baurkens

de burgemeester

Antoin Scholten